۱۴۸۱

۱۰
۱۵

مجموعه ۲ کتاب

۱- موضوعات طب

۲- در علم فلاحت

غیر معلوم الاسم

شماره ۱

۸

بسم الله الرحمن الرحیم

الحمد لله رب العالمین والصلوة والسلام علی خیر خلقه واشرف بریته محمد سید الاولین والآخرین و عترته

[illegible] امیر المؤمنین [illegible] الصلوة والتحیة علی [illegible] و آله واصحابه اجمعین [illegible] الی یوم الدین اما

بعد در بیان حد و تقسیم و موضوع و غایت [illegible] بدانکه طب علمیست [illegible] که در آن [illegible]

احوال بدن انسان [illegible] صحت و مرض [illegible]

[illegible] علامات [illegible]

[illegible] و موضوع [illegible]

[illegible] موضوع طب [illegible] احوال [illegible]

[illegible] و [illegible]

[illegible] بدن انسان [illegible]

[illegible] پس [illegible]

[illegible] اول امور طبیعی است که عبارت [illegible]

[illegible] که قوام بدن [illegible]

و آن ارکان [illegible] مزاج و قوی [illegible] اما

طبیعت [illegible]

[illegible]

[illegible]

بدانکه [illegible] طبیب [illegible] المعالج [illegible] الطبیب

واما الطبیب فخادم الطبیعة [illegible] القوه [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

یا انکه [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

در هوا و عفونیات [illegible] و این چهار جمله اضداد و اعدای یکدیگرند که بحکم [illegible]

[illegible]

زیرا که [illegible] شعر [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] شعر [illegible] اما امزاج

اما امزاج و انضباط [illegible]

[illegible]

[illegible] و اگر [illegible]

[illegible] و بالجمله [illegible]

[illegible]

[illegible] زیرا که اگر [illegible]

[illegible] زیرا که [illegible]

و همچنین اگر [illegible]

[illegible]

نفسی و صورتی [illegible] مثلا چون نوع فرس [illegible]
و نوع [illegible] مزاجی [illegible] باید [illegible] و حمار [illegible]
[illegible] لاجرم [illegible]
و [illegible] این اعتدال [illegible] اعتدال [illegible]
و همین اعتدال [illegible] ولیکن فیما بین [illegible]
اما انواع [illegible] اعتدال [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] اعتدال [illegible]

[illegible] مزاج [illegible] معدن [illegible] اعتدال [illegible]
[illegible] مزاج نبات [illegible] چون [illegible] اعتدال [illegible]
[illegible] و مزاج حیوان [illegible] حرکت [illegible] و مزاج
[illegible] اعتدال [illegible]
[illegible] و اما [illegible] مزاج [illegible] اعتدال [illegible]
[illegible] اعتدال [illegible] مزاج [illegible] اعتدال [illegible]
[illegible] اعتدال [illegible] اعتدال [illegible]
[illegible] مزاج [illegible]
[illegible] مزاج [illegible]
[illegible] اعتدال [illegible] مزاج [illegible]
[illegible] اعتدال [illegible] مزاج [illegible]
از اعتدال حقیقی مزاج شخصی باشد [illegible] اعتدال [illegible] مزاج [illegible]

لهذا حج ... [illegible] عدم اعتدال ... [illegible] اصناف ... [illegible]

پس ... [illegible] عدم ... [illegible] عدم ... [illegible]

... [illegible] و عدم ... [illegible] اعتدال ... [illegible]

بالکمال اعتدال صنف ... [illegible] زیرا که ... [illegible]

... [illegible]

... [illegible] و اعتدال ... [illegible]

... [illegible] که ... [illegible] اعتدال ... [illegible]

... [illegible] که ... [illegible]

... [illegible] اعتدال ... [illegible]

... [illegible] و بیرون ... [illegible]

... [illegible] اعتدال ... [illegible]

... [illegible] که ... [illegible]

قصد در بابه

[illegible]

[illegible]

قصد در باب ... [illegible] مسئله ... [illegible]

... [illegible] مزاج ... [illegible] اعتدال ... [illegible]

... [illegible]

پس ... [illegible] مزاج ... [illegible]

و همچنین ... [illegible] مزاج اعتدال ... [illegible]

... [illegible] پس مزاج خارج از اعتدال ... [illegible]

... [illegible] و هر یک از این ... [illegible]

قسم مزاج خارج از اعتدال ... [illegible] تغیر المزاج گویند ... [illegible]

... [illegible] سوء المزاج ... [illegible]

پس ... [illegible] گویند ... [illegible]

... [illegible]

... [illegible]

و از آن منافذی [illegible]

[illegible] اما اخلاط [illegible]

[illegible]

[illegible] اول

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

منفعت [illegible] و هر یک از انواع [illegible] پیش [illegible] از احتراق [illegible] و آنچه از

احتراق [illegible] و آنچه از احتراق [illegible] و آنچه از [illegible]

[illegible] و آنچه از احتراق [illegible]

[illegible] و آنچه از احتراق [illegible]

و [illegible] و لیکن [illegible]

[illegible]

[illegible]

و باید دانست که [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] اما اعضا [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] علم [illegible]

[illegible]

[illegible] زیرا که در علم [illegible] دیگر آنکه بنا بر عدم [illegible]

[illegible]

و بعضی عظام را که مقصود از آن استحکام [illegible] حرکات [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

وچیدن [illegible] و حرکت و تقویه و دفع [illegible] و اصلاح و [illegible] بجای [illegible] در [illegible] بعضی [illegible]

حکما [illegible] این همه [illegible] **نظم** [illegible]

اما روح [illegible] طلاق [illegible] لطیف [illegible]

[illegible] روح [illegible] **[illegible]**

[illegible] جسم لطیف [illegible] قلب [illegible]

که از او قوت حیوانیه [illegible] اگر این قوت در بدن نباشد [illegible] اعضا [illegible] قوت

[illegible] **[illegible]** لطیف [illegible] **[illegible]**

[illegible] لطیف [illegible] حرارت [illegible] جسم [illegible]

[illegible] احراق [illegible] نفس [illegible]

[illegible] قوت حیوانیه [illegible] حرارت [illegible] قوت

حرارت [illegible] روح حیوانی [illegible] **[illegible]** [illegible] قوت

[illegible] روح [illegible]

[illegible]

و این [illegible] و غیر [illegible] **[illegible]** طبیعی [illegible]

[illegible] **[illegible]**

[illegible] طبیعی [illegible]

[illegible] قوت

[illegible] **[illegible]** [illegible]

[illegible] **[illegible]** [illegible]

[illegible] **[illegible]**

[illegible] **[illegible]** [illegible]

[illegible] اطبا [illegible] جسم حیوان [illegible] اعتدال

[illegible] **اما انکه [illegible]** [illegible] اما انکه

[illegible] جسم حیوان [illegible]

پس [illegible] **اما انکه** [illegible] قوت [illegible]

و نفسانیه و طبیعیه و بقای شخص [illegible] کند و عدم جواز نقص و فساد بر آن [illegible] اما قوت طبیعی
آن یا از جهت بقای شخص است یا از جهت بقای نوع اما آنکه از جهت بقای شخص است دو نوع است یکی غاذیه که بدل ما یتحلل [illegible] تحصیل [illegible]
غذا [illegible] و بعضی فرق میان [illegible] دوم نامیه [illegible] جسم [illegible]
[illegible] است اما آنکه از جهت بقای نوع است [illegible] اما مولده [illegible] اول [illegible]
[illegible] در رطوبات [illegible] مختلطات [illegible] دوم آنکه [illegible] هر جزوی [illegible]
[illegible] اما مصوره و آن [illegible]
[illegible] و خادم قوت [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] بالذات [illegible]
[illegible] بالذات [illegible]
بالذات [illegible] و باید دانست [illegible]

در عین صحت و اگر بعلت نباشد [illegible] در عین [illegible] عین او [illegible]
اما قید بالذات [illegible] دفع توهم [illegible] است که مزاج را فاعل [illegible] اند و دلیل آنکه می‌گویند این امر ظاهر است
که [illegible] از اعضا [illegible] محتاج [illegible]
[illegible] اعتدال [illegible] مزاج [illegible]
زیرا که [illegible] پس [illegible] کیفیت واحده
[illegible] آثار مختلفه [illegible] زیرا که قاعده [illegible] که از واحد [illegible]
در اختلاف آثار دلیل کثرت اختلاف [illegible] پس [illegible]
و لیکن [illegible]
که [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
ذلک [illegible]

جرم معده بس جمیع نجاسات مخلوط ... پس جدا گردد چنانکه ... جرم معده غذا ... [illegible]

و ... صورت غذا ... [illegible] ... جرم معده ملتصق ... گردد هر چند که غذا [illegible]

پس ... جرم معده ... [illegible] ... غذا ... گردد

اما قوت جواذبه ... [illegible]

... صورت ... قوت جواذبه ... [illegible]

... [illegible] ... گردد

... [illegible] ... و اطبا چون ... [illegible]

... [illegible]

... [illegible] ... گردد

اما ... [illegible]

... [illegible] ... عبارت

... [illegible]

... [illegible]

... [illegible] ... حکم ... [illegible]

... [illegible] ... مثال ... [illegible]

حاضر بودن ... [illegible]

حس ... [illegible]

... [illegible] ... مثلا ... [illegible]

... پس ... [illegible] ... موجب ...

... [illegible] ... باید ... قوت ... [illegible]

محسوس ... [illegible]

... [illegible]

... [illegible]

... [illegible] ... حس ... [illegible]

... [illegible] ... حاصل ...

قرار [illegible]

[illegible] انحراف [illegible]

مصابیح [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

حق کلام [illegible] مقام است که [illegible] کیفیت ابصار [illegible]

[illegible] تعالی [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

روز ذهنیات و مجربات ظاهر [illegible] از حسیه و از حس و شرف [illegible] ظاهر کرده اند و اورا [illegible]

داد اکنون ایراد بر هر پنج گشته و هم در اینجا وجه جامع ایراد جمله کرده و مشارکت [illegible] بصر و دیدن بوده اند [illegible]

چون دیگر حس در این [illegible] کرده و دیدن خیال حس مشترک در این باب [illegible] دیگر [illegible]

حس [illegible] کار [illegible] تجربه [illegible] حس مشترک

او [illegible] لفظ [illegible] حس [illegible] مقدم

دماغ در [illegible] حس مشترک [illegible] اصول کرده

و تخصیص [illegible] حس مشترک [illegible] داده

نموده [illegible] حس [illegible] اکبر [illegible] دیگر این قوت [illegible] حفظ [illegible]

قول حس مشترک [illegible] قوت [illegible] مقدم [illegible]

چون دیگر [illegible] مقدم دماغ [illegible]

[illegible] حس [illegible] دماغ [illegible] قوت [illegible] حس [illegible]

[illegible] حس [illegible] قوت [illegible] حس [illegible]

[illegible]

[illegible] حس مشترک و خیال [illegible]

[illegible] مقدم [illegible] دماغ [illegible]

[illegible] خیال [illegible] چهارم

[illegible] حس [illegible] حکم [illegible]

[illegible] حکم خیال [illegible] حس مشترک [illegible] قوای [illegible]

[illegible]

[illegible] حس [illegible]

[illegible] حکم [illegible]

[illegible]

[illegible] حس [illegible]

[illegible]

[illegible]

و بعضی این افعال را قوت ناطقه نسبت کنند و این قوت را اکثر حکما در مقدم دماغ دانسته‌اند و فرموده‌اند که [illegible]
از جمله تصرف نفس را آن در معانی و تخیل و ادراک قوت و آن به تصرف در معانی جزئیه است [illegible] بخیال بیرون آید بخلاف تعقل که در صور
معانی خیالیه و محل سلطنت این قوت نیز در وسط دماغ است از یک طرف متصل به طرفی دیگر در میان تصرف را ایل کرده و علیه
و نسبت که حکما قوت فکر نیز گویند و دیگر از قوای باطنه غیر از خمسه مذکوره اثبات نموده‌اند که از آن جمله گوینده این غیر قوت ذاکره حافظه است
زیرا که حفظ خطا میراث حفظ معانی جزئیه باشد و اما حافظ معنی که بیشتر جامع و شامل کار مخزن و حفظ غایب کرده نبوده [illegible]
غیر آن جامع بود و تغایر فعلین نفوذ اثنان و لیکن تغایر قوتین عین آن قوت است که مشترک حسیات از خواص اشیا [illegible] دیگر حرکات
باشد و اما و دیگر نیز و مسیر حرکات مطلق باشد و شیخ نیز چنین گفته است زیرا که در شعار فرموده است الحس من حکم [illegible]
ضعیف الذکر و لعلهم حجة الحواس آن سبیل اعمال نکنیم بلکه این همه ادراکات حواس است اگر ذات [illegible] مبدء
اثر نباشد آن که در حق او مفید نبوده و جمع قوی و حواس معطل گشته پس کمال حکمت ضعف اعاده را که [illegible]
ادراکات کرده‌اند با قصد حرکت نطق عام تفصیل او نیز و اکثر حکما از مختصر مسائل حکمیه بر اراده تصرف و تناول طعام [illegible]
کنند و همه گذشته چون آن مباحث کتب فقها این صفت و حال حیوانات آن به بسته عهد نگشته و تمیز و تمیز به آن کرده به [illegible]
حکیم صعب گفته است که از آن تکلیف کرده‌اند قول اعظم ساخته کنند و بعد و ذکر کرده و اورا از کمال تکلیف ضعیف [illegible]
اگر که نیست مفقود

قوت محرکه نباشد مقصود و بحصول نپیوندد زیرا که چون شخصی را مس باشد و از غضب حظی بود که از آن چیز کار و چیز دیگر آن
نفور بود نبارد عدم آن قوت طاقت آن مرغوب و امکان دفع از آن کرده و اورا امر کرده پس حکمت است به
اربع این قوت محرکه که از انسان غایب است تا از عضو و جوارح را به حرکت و اعیه ارادی شاید و غایب و محض دفع کرده
کار محرک که کار او کشتن کرده و این قوت محرکه در و منقسم کرده شده و حجتها باشد به تحریک نیز گویند این شوق اگر به جهت
جلب نفع باعث بر حرکت کرده از اشهوانیه نامند و اگر به جهت دفع ضرر باشد او را غضبیه خوانند و محرکه او را بی‌جهت قوت
با تمام نرسد آمر ز محرک تحلیل یا توجه که صورت با معنی مطلوب یا مهروب انتها برسم کرده و حواس شوق و شوق قوت
آن مطلوب به فرار از آن مهروب کرده بسم قوة دیگر عزم از تحرک رسانیدم کرده به جهت قوت فاعله که در حین حرکت
عضو حرکت نباشند عضله و اوتار او را جذب کشیده طول عضو را با عرض آن قبض کنند
کرده و عضو کی منتج انقباض به قوت محرکه عضلات و اوتار از اوتار سبب انجذاب گشته و در عرض انبساط عضله یا
انقباض کرده‌اند منقبض کرده و اطلاع حکم و فرمان که حکم ارادی اراده تحرک عضوی بر سینه که کدام عضوی را
و او تحریک آن را اول بسیار حرکت و آن که معطل نقیض که تحریک اوست به جهت آن تعریف حرکت به سبب آن که از حس انفعالی قبض
کنند و حرکت از اشیا از جنس ترتیب نفع و دیگر قسم دفع بیاید و جمیع قوای که مبادی افعال انسان کتبی [illegible]

اول قوتی که بآن قوت [illegible] که [illegible] و بدل [illegible] عالم [illegible] دوم قوه [illegible] که بآن قوت

با معادن ترکیب [illegible] قوتی که [illegible] از

معادن [illegible] محض [illegible] ترکیب [illegible] سیم قوه [illegible] که [illegible] از

چهارم قوه [illegible] که [illegible] دیگر

[illegible] این قوت ده [illegible] مرتبه [illegible]

[illegible] از قوت [illegible]

و عقل [illegible] موجودات [illegible]

ترجمه [illegible] تنظیم امور معاش [illegible]

اما افعال که [illegible]

چون مبدا [illegible]

معروفست که [illegible]

[illegible]

و شهوت غذا [illegible]

و شهوت غذا [illegible]

[illegible]

[illegible] که [illegible]

[illegible]

[illegible] که [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] فصل [illegible]

[illegible]

[illegible] ذکر کرده است [illegible] سبب [illegible]

[illegible]

[illegible] و [illegible] فاعل [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] احمد [illegible]

[illegible] کلام [illegible]

[illegible]

[illegible]

و ما یتعلق بها و اسباب ضروریه [illegible] اسباب غیر ضروریه [illegible]

[illegible] متقدم [illegible] سبب [illegible]

[illegible] متقدم [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] احوال [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

و اگر کسی [illegible] حرارت [illegible] جمع [illegible]

[illegible] و ترکیب [illegible] صحت [illegible] کنند [illegible] اگر [illegible] حاجت [illegible]

[illegible] طبیعت [illegible] و بیماری [illegible]

و از سبب [illegible] گوید [illegible] جز [illegible]

[illegible] استدلال [illegible] اگر [illegible]

[illegible] طبیعت [illegible]

[illegible] بیماری [illegible] حاجت [illegible]

[illegible] حرارت [illegible] کنند [illegible]

[illegible] سبب [illegible] مزاج [illegible]

شخص [illegible] حافظ [illegible] مرض [illegible] حرکت و سکون [illegible]

[illegible] و از [illegible] مزاج [illegible]

[illegible] مرض [illegible] غلبه [illegible]

[illegible]

[illegible] سکون [illegible] جواب [illegible]

[illegible] حرارت [illegible]

[illegible] نقصان [illegible]

اسباب [illegible]

[illegible]

[illegible] فصل در تجربه [illegible] تجربه [illegible]

[illegible] حفظ [illegible] صحت [illegible]

[illegible] حرارت [illegible] استدلال [illegible]

[illegible]

[illegible] معالجه [illegible]

[illegible]

[illegible]

ارباب [illegible] **فصل** در تغییر هوا [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] تغیرات [illegible]
[illegible] تغیرات [illegible]
[illegible]
در [illegible] طبیعت [illegible]
[illegible]
[illegible]

بسبب تغییر هوا از سرما [illegible]
و آنکه [illegible] فصل [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
اما تغیرات غریبی [illegible]
[illegible]
[illegible] **اسباب** [illegible] **اول** [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] سبب چهارم

وضع [illegible]

سبب پنجم [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

و اما بعد از [illegible] برکرده [illegible] و [illegible] آب [illegible]

[illegible] بعمل [illegible] آب [illegible] گرده [illegible]

[illegible] والعلم بالحقایق الامور **فصل** در معرفت شرب آب [illegible]

[illegible] الفصل [illegible] آب [illegible]

[illegible] ذکر [illegible] ضعیف [illegible]

از [illegible] آب [illegible]

[illegible] آب [illegible]

[illegible]

[illegible] آب [illegible]

[illegible] آب [illegible]

[illegible] آب [illegible]

[illegible] اما بعد الطعام

[illegible]

[illegible] عطش [illegible]

[illegible] عطش [illegible]

[illegible] آب [illegible]

[illegible] آب [illegible]

از [illegible] آب [illegible]

فصل [illegible] آب [illegible] عطش [illegible]

شراب [illegible] معتدل [illegible]

[illegible] شراب رقیق [illegible] بعکس این [illegible] بود

[illegible] محرور المزاج [illegible] آب [illegible]

[illegible] شراب [illegible]

[illegible] شراب [illegible]

[illegible] شراب [illegible]

متواتر و اتفاق اکثر بر آنست که شراب خام را شستشو باید کرد تا به حدت و استفراغ بالجمله و صرف ... در مزاج محقق ...
مفسد مزاج و معده و کبد باشد و اولاد ... به غلبه حرارت تا حرارت ... و غیر آن ... از ... سرعت
نفوذ کرده و لکن ... کار زبان ... و ... و اگر ... نوعی ... شراب
در بعضی ... اصول ... و ... کرده و ... و ... مزاج ... و تفتیح
و ... تواتر ... و ... در دماغ و ... از ...
و ... که ... و ... بود لکن ... و ... بدانکه
... و ... و ... کرده و ... و ... افراط باید ... شد
و ... زبان ... و ... گران ... و ...
شود ... دفع باید کرد و هر چند در شراب ... منفعت ... و ... مانا ... المزاج ...
... و شراب ... ایشان منفع کرده ... و بعضی ... و ...
باشیا ... و غیر آن نفع کند و منافع شراب بعضی ... و بعضی ... و منافع ... نفس و ...
... دماغ و تقویت ... و ... در ... باعتدال ...
... عمل ...

و ممکن نیست که ... آن ... منافع جلیله ... و تقویت حرارت
غریزی ... و تلطیف ... و ... و ... و تقویت ...
... و ... و ... و ... ممکن ... و ...
... و ... و ... و ... و ... آن
و ... و ... غم ... نماید ... و ...
... و ... و ... و ...
... و ... و ... کرده و ... شراب
کرده و تصرف در شراب ... پس ... شراب ... کرده و ...
... و ... شراب بعضی ... که قلیل ... و ...
... که ... شراب ... بعضی ... و ... بعضی ... و ...
... و ... **فصل** در ... که ... و ... است
و ... و ... و ... و ... آن ...

و کیفیه ضرر رساند با گوشت [illegible] یا عضو [illegible] که [illegible] حرارت غریزی [illegible] کند
و [illegible] کرده [illegible] سبب [illegible] شود [illegible] اکثر [illegible]
[illegible] که الا [illegible] و [illegible]
[illegible] حرارت [illegible] بسبب [illegible] کنند
[illegible] حرارت غریزی [illegible]
[illegible] حرارت غریزی [illegible] که [illegible]
و [illegible] کند [illegible] صواب [illegible]
[illegible] بسیار [illegible]
[illegible] حرارت [illegible]
[illegible] عرق [illegible]
[illegible] حرارت [illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible] کند [illegible] حرارت [illegible] ابتدا [illegible] کند [illegible]
[illegible] نفس [illegible]
[illegible] کند [illegible]
[illegible] نفس [illegible]
[illegible] حرارت [illegible]
[illegible]
ابکون [illegible] حرارت [illegible]
[illegible]
[illegible] فصل فی الد[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

و حرکت معتدل [illegible] باید که [illegible] و آن [illegible] که [illegible]

[illegible] و بعد از [illegible] و [illegible] باید که [illegible]

باید که این حرکت معتدل بود [illegible] **فصل در تدبیر حرکه**

و سکون [illegible] چون [illegible] که [illegible] موقوف [illegible]

حرکه [illegible] و چون [illegible] اگر حرکه [illegible]

[illegible]

چه غضب [illegible] دفعه [illegible] که

بدن [illegible]

[illegible] غم [illegible] که [illegible]

[illegible]

روح [illegible]

[illegible] و [illegible]

[illegible]

و فرح که [illegible] روح [illegible] بدن [illegible] و موجب [illegible] روح [illegible]

[illegible] **فصل** در تدبیر نوم و یقظه

[illegible] یقظه [illegible] روح و [illegible]

چه روح [illegible] یقظه [illegible]

[illegible] و [illegible] روح و [illegible]

در نوم [illegible] یقظه [illegible] روح [illegible]

و یقظه [illegible] که روح [illegible]

و [illegible] بدن [illegible]

در نوم روح [illegible] و [illegible]

[illegible]

[illegible] و [illegible] طعام [illegible]

و [illegible] بجهت [illegible]

و رطوبت ... موجب التصاق و انضمام ... [illegible] ... و ضعف ... [illegible]

و ... [illegible] ... سقوط قوه ... [illegible] ... گردد

و ... [illegible] ... و جذب ... [illegible] ... سقوط ... [illegible]

... [illegible] ... و فصل ... [illegible] ... گردد

... [illegible] ... کند ... [illegible]

... [illegible] ... فصل دوم ... [illegible] ... فایده اول ... [illegible]

... [illegible] ... احتباس ... [illegible]

... [illegible] ... حبس ... [illegible]

... [illegible] ... استفراغ ... [illegible]

... [illegible] ... استفراغ ... [illegible]

... [illegible] ... احتباس ... [illegible]

... [illegible] ... استفراغ ... [illegible] ... تمام ... [illegible]

... [illegible]

یا منع مجاری منی سده دران غلظت و لزوجت باشد و عدم احساس حال حبس منی ما او حدوث طبیعی بحبس کردن ... [illegible]

امراض کثیره بهم رسد سده و استرخا و تشنج رطوبت و عفونت و التطاف و اختناق حرارت غریزی و انصداع اوعیه ... [illegible]

اورام و بثور و استفراغ انچه احتباس آن واجب باشد ... [illegible] ... آن

سعه مجاری بانشقاق یا انفطار مجاری یا انفتاح ... [illegible] ... و وقوع استفراغ ... [illegible] ... ضعف بدن و جفاف و سقوط قوت و ضعف حرارت

غریزی و تشنج و کزاز ... [illegible] ... ریاح و قولنج ... [illegible] ... و کرب و سقوط شهوت و غشیان و تغلیب نفس ... [illegible]

در ریاح اسهال ... [illegible] ... عارض گردد و از کثرت استفراغ آن ضعف ... [illegible] ... و از حبس ... [illegible] ... بول

داء ... [illegible] ... کلیه و مجاری بول ... [illegible] ... بول ... [illegible] ... کلیه ... شود و از کثرت خروج آن عطش و ضعف ... [illegible] ... جفاف ... [illegible]

... [illegible] ... خون ... [illegible] ... کبد ... [illegible] ... حرارت غریزی بواسطه امتلاء و استسقاء و فساد مزاج و غشی و کرب و

و صداع و شقیقه و ضعف بصر ... [illegible] ... و امثال اینها عارض شود و از کثرت خروج آن ضعف حرارت غریزی و برودت

کبد و استسقاء و فساد مزاج ... [illegible] ... و از احتباس فضول ... [illegible] ... و دیگر امراض دماغی حادث گردد و از کثرت ... [illegible]

... [illegible] ... جفاف ... [illegible] ... **فایده دویم** ... [illegible] ... خروج منی ... [illegible]

... [illegible] ... استفراغ منی ... [illegible] ... و سقوط شهوت ... [illegible]

و ضعف عضلات و فالج و تشنج و ضعف بصر [illegible] و فضلات [illegible] موجود در بدن است

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] فایده [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] (13 lines of shikasta text, with red-ink headings; the last line is a short line at the end of the page)

فصل در [illegible] [illegible]

[illegible] (13 lines of shikasta text)

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

هفتم کثرت رطوبات [illegible] و تشنج [illegible] بحسب [illegible] می‌کرد [illegible]

حرارت [illegible] و هشتم [illegible] که [illegible] [illegible] بسبب [illegible]

چهارم [illegible] بالقوه [illegible] و کثرت [illegible] و هفتم [illegible] دیگر [illegible] کثرت [illegible]

که [illegible] [illegible] آنچه [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] پنجم [illegible] [illegible] [illegible] بالفعل [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] کثرت [illegible] [illegible] [illegible]

ششم [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

این [illegible] [illegible] ترکیب [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] اول [illegible] [illegible] سیم [illegible]

افادة ثانی در [illegible] [illegible] فصل [illegible] [illegible] باید [illegible] احوال [illegible]

[illegible] زیرا که [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

در [illegible] ترکیب [illegible] [illegible] [illegible] مرض [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] این [illegible] [illegible] زیرا که [illegible]

این [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

در [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

این [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

و [illegible] فعل [illegible] بود که [illegible] است [illegible] جنس [illegible]

[illegible] ترکیب [illegible]

[illegible] سیم [illegible] جنس [illegible]

[illegible] و جنس [illegible] تعریف [illegible]

[illegible] و مراد از [illegible]

[illegible] زیرا که [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] زیرا که [illegible]

[illegible] جنس [illegible]

[illegible]

[illegible] جنس [illegible]

[illegible]

[illegible] جنس [illegible] قسم [illegible]

[illegible] قسم [illegible]

زیرا که [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] اما تفرق اتصال [illegible]

[illegible] اما [illegible]

[illegible] قسم [illegible] جنس [illegible]

[illegible] جنس اول امراض مفرده [illegible] جنس اول امراض [illegible]

زیرا که [illegible] جنس [illegible]

[illegible] جنس سیم [illegible] تفرق اتصال [illegible] تفرق اتصال

[illegible] جنس [illegible] تفرق اتصال [illegible]

[illegible] نفس [illegible] و [illegible] مرض [illegible] لازم [illegible] که [illegible] قوت

تاثیر نفس [illegible] در [illegible] اتصال اجزای [illegible] مرض [illegible]

زیرا که صحت و مرض [illegible] کیفیات مخصوصه [illegible] لازم [illegible]

مذکور است و این مختصر گنجایش بیان [illegible] و اما انواع ابدان بحسب [illegible]

[illegible] اول [illegible] دوم [illegible]

اول [illegible] سیم [illegible] چهارم

[illegible]

[illegible] پنجم [illegible] ششم [illegible]

[illegible] و بباید دانست که [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] مرض [illegible]

[illegible] و هر مرضی [illegible]

[illegible] مرض [illegible]

[illegible] مرض [illegible] و هر گاه [illegible]

[illegible] و بعضی امراض [illegible]

[illegible]

[illegible] امراض [illegible]

امراض [illegible]

[illegible] و گاه باشد [illegible]

[illegible] امراض [illegible]

[illegible] و اعراض

[illegible]

جذام و برص و اسهال مزمن و باد و جرب ... و بحران ترتیب اعراض [illegible] ... [illegible]

سل و قرص [illegible] ... در بچه [illegible] ... در شان [illegible] بچه [illegible] ... [illegible]

کمال [illegible] ... [illegible] در بیان اعراض [illegible] ... [illegible]

[illegible] محتاج بمعالجات [illegible] ... [illegible] بدانکه [illegible] ... [illegible]

پس اگر [illegible] ... [illegible]

[illegible] ... پس اگر [illegible] ... [illegible]

علاج آن [illegible] ... [illegible]

[illegible] ... [illegible]

پس [illegible] ... [illegible]

[illegible] ... [illegible]

[illegible] ... پس اگر [illegible]

[illegible] ... [illegible]

انشاءالله [illegible]

[illegible] ... [illegible]

[illegible] ... [illegible]

پس اگر [illegible] ... [illegible]

[illegible] ... علاج آن [illegible] ... [illegible]

[illegible] ... [illegible]

[illegible] ... [illegible]

[illegible] ... [illegible]

[illegible] ... [illegible]

[illegible] ... نوعی دیگر [illegible] ... [illegible]

[illegible] ... [illegible]

[illegible] ... علاج [illegible] ... [illegible]

[illegible] ... [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]

عام دال میگویند و از آن مریض شفا منع میگردد زیرا که حرارت غریزی [illegible] دفع میکرد و گاه دلالت بر امر مستحیل [illegible] شد
احتلاج [illegible] که دلالت بر سرعت [illegible] و از اقدام [illegible] میکنند و از آن طبیب مریض [illegible] منع میکرد [illegible]
اعتدال و حجاب طبیب [illegible] قبل از [illegible] و حرارت [illegible] و مریض [illegible] حرارت [illegible]
دفع میگردد **اما علامات مزاج** [illegible] **علامات مزاج** [illegible] حمرة و صفرة و [illegible]
لون و [illegible] اطراف [illegible] و ظهور [illegible] و سرعة و قوت [illegible]
[illegible] نفس [illegible] و [illegible] و تن [illegible] و عطش [illegible]
[illegible] کلام و اقدام و شجاعت و کثرت [illegible] و [illegible]
[illegible] ظهور [illegible] عروق [illegible] و [illegible]
[illegible] **اما علامات مزاج بارد** [illegible]
[illegible] بلغم [illegible]
اما علامات مزاج رطب [illegible] و کثرت رطوبات [illegible]
[illegible] و ضعف [illegible] و کثرت [illegible] رطوبات [illegible]
[illegible]

و تنادی [illegible] کلام و کدورت [illegible] و زیادتی [illegible] و غلظ صوت و کثرت [illegible] فضول [illegible]
عطش و رطوبت [illegible] و سرعة [illegible] و ظلمت بصر و کثرت [illegible] و ضعف [illegible]
علم و [illegible] و رطوبت [illegible] و [illegible] و کثرت [illegible] و [illegible]
[illegible] **اما علامات مزاج یابس** [illegible]
[illegible] ظاهر بدن [illegible] و [illegible] و کثرت [illegible]
[illegible] و [illegible] بدن [illegible] و عدم [illegible]
فضول [illegible] **و از** [illegible]
دلایل [illegible] **مزاج** [illegible]
[illegible] **علامات** [illegible]
[illegible] معتدل [illegible]
اعتدال [illegible] **اما** [illegible] حرارت و رطوبت [illegible]
[illegible] و ضعف [illegible]

دو کتب معتبره حکما ... مسطور است [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

نمو دکرت السان و دم و غلظه تن و عظم لون و سرعت تکلم بود اما دلایل شرب و الطیش حرکت و غضب و ترشت
حرت عین من زرقه و حمرة و اراتعاد و حمرة قره و دوه طرف نفس و شعه محزون و اشد و دلاله تحته و طول اسباب و اشیع
الصیاح و استعداد و اصرح و سرعه کلام و سرعه حرکت و غلظه عنق و عرض ظهر و قصر ذراع و غلظ عقب و صغر راس هر اسس
حجاز تر و مری بوده باشد اما دلایل کثرت جماع کثرت شعر و حدت ساق و کثرت شعر بطن و صدر و عین و قطع شعور و ازعاف شده و وجه
سکران و عظم بطن و پهن و جوارش ان و سمن و غلظه عرقب و غلظه و امراد و شعر بطن اما دلایل سوء خلق و خبث نفس و دماء
و دمان و طمع و حضره و کسلو و لمن و زرقه عین و کنوار الصوت و هو او جعنه قرع جمعی و تور حسن صغیر و طول و مشابهه و قصر عنق
و سرعه و علو کلام و کحالی تطرون اما دلایل کثرت دلالت اعظم و غوار و ارتعاد عین و غلظ جبهه و طول بدلا و سرعه حرکه عین
و حده نظر و کحرف و تشابه و نظر سطر مضطرب چشم و جمع عین صغیر و فرط انقرض دلالت کثرت تضعون جبهه اما دلایل غایب و سوء
و فاق و تکبر تعقب عین عمق ترتب طین تقسیم حجم تردد و صغر عین شیبه بپیش حزال و صغر جبهه و صغر و طول وجه و شده اند و وجه
شده اقضع و کثرت لم آن و صغر و حقارت قسم بود اما دلایل ضعف و کبر طول ارتداد و حاجب اضیع شمره که طرف ان و سفل
طرف حرکت و صفو فی او ایری است و کثرت غضب جبهه اما دلایل غلظ طبع وجه غرا بیاض با سرت تا کدورت ان و عظم بطن و قطر و صیع
دسته دار تر وجه کثرت الجمهور و کثرت شعر و الجمع عن دامیان و مستداره بطن و احدب تا کتف و تعرق و تحدب و استداره
بطن

شعر پیچیده تر ضعف که و عظم و لحیه الحسین و طول سر و وجه تا باشد اما دلایل کثرت الفکر بطو حرکت چشم پیچیده و هنچه و حدت
کبیر لشعر و دلیل کثرت سخن و مرتوم باشد و صغر راس و دلیل بحث جبهه و وضع و تشعر دلیل شد بکت سعد او هم الاش شعر بسر او جبهه
سمع و صغرت و پشت آنکه دلیل سعادت و رفق و کثرت ملاقیه جهد درویت اکثر از قیاس و درجه دلیل نخست قال
امیرالمؤمنین حسین علیه السلام من عجب اکتمه پین قهره قرصی کرده هم بیست غضب الله و اکثر طبایع شان مانند بعروه قطع شد
و از زرقه عین و صعوبت عالم جانب باشد رواه همه و احکام کرر جین حق دبین جاش است و افضل شود و اینک جمیع دهان دلالت
سهل تر و تعقب او الامر خواه و عین و حمق و تعب کثرت او علی عظم شعر اما دلایل فصاحت و قلت تمیز سینه دو دست
و اعتدال الحم و بدن و معرفت و اعتدال حس و صبح تر است لولا کف و امزاج صحیح و عظم جبهه شهود و بطون عین تعطیر تحدید
الصحت و سرور بود اما دلایل رقص و تعلیب بدن و دلیل ترکیب و صح لیلتین و تفسیر و صح لیلتین صلاح و امام اعتقاد سی بیان اما دلایل
و اخلاف ذکر عینی و حس و حصه و تدا تا لحم قوت و تفسیر صلاح لحمص دو رقه هم و جد قیام و کم قدم و طول
قامت و عرض و کثرت شعر تحت الطی و حاجب صلابه حکوته و امراد و جعود شعر و جمع با نفع و در میان بنیات مع
از اثار ضعف شجاعت العالم و صبر و ثبات و کثرت قوت با کمال تعب و سر و قره که وجه و حجم و قوت و شهوت طرف
اما دلایل اعتدال امزجه ترتیب حال میان الصحود بوده الطف و الطرف و حق و اطراف کف صدر و صفح تر و ضرح

اصبع رقمی دور که بطن اعظم و فقه الجم و بطن اغلظ کف و قدم اعظم و لم بدان انعام ابن و بقی بعده اعظم

باشد و برین جهت از آثار عنایت و اصناف انجه ترتیب کرد و کون و کرت و تحقق و تدوله انتظام از زمین و سرعة

انجواد و الصیاد و تحلده بد امور و بطو غضب و سرعت بدل آن و زیادة موضع و قحه در اتش مشهور بود بر جال اخناف

خصران غایت بخصص و بد جمی و شرارت و تیر و دو بهایه جمیع سیره و تیره و فرط حمق و بد طبع باشد و حکمه کی ازد کسر حید ورا

در جهش کسند اگر جامی سینه و العراق و سمراء انجه و فجیه بر ابل کرد و دلال که اصبعه باشد و التحق بعض اهل

معارف و ملکت بعضه و حظه بر خشیف نکر حضرت و تحصیل پسندیده بود و بعد اعلام بود انهم و بحقیقه و کوبج کرمکاره

و معدار باشد و جمیع اعتقادات و اشتد بیاید دو حکمی بیاید و فقه بیت انکه بحوادث و حوادث و ضعف و کثر بعض سبب

و دارن خلب کند خط و فتق و الطول جمیع اصابع و بنی از ظهر اصبعی و الصفی جمیع اصبع از کف معتد و در بهر بحج

طول ان خطبه خطوط درهم جمیع اصابع به تم ان کسر خطوط بر موضع بر طرف که معدن رابع کرفته سر و کرد و کنند

خنصر اگر بعضی خنصر در سر بحت ضمین لعمیق منه فی اول ق و معوره بر انحراف است کسر از جمع او ریشه دار کرد

دلالت کند بر انجم و سامعه بحث الجنس بعد جواهد و طبع بود بر تقوه و شش باده و اگر کبیر و بعضی او تحت ابر در مکان و حس ولد

خرج جست جمیل آن و انکه معضی از جمیع حال کرد و جمیع بیاید جمیع و تقوه و الا و بعمه و عمر کرده و از معرض سر زلیب و قول تمام

لطف

استعمال کرده بر لازم و مجاملکر خود چون عوام بجه عیر جهت کرد اینده و اگر در بیرون اصبع بنجا در کند از جمله بلکه و سعادت جمیع وی

شرکت کرده وا اما بیا اگر در بعضی از انسان خلقی چند از اخلاق خسته و سینه و از بیست شیر منصل از بین معتقضی چه جرات

یکی اگر بسیار مستعد و باشند جون انسان و بهر اگر در بعضی در او کسن از عقاید راسخه و تحجب کبیره خیر و شر عاقبت

در مرتب بر جمع این چه اول اگر مدرک جهتی سهولت جمع صورت بر محیطه و حظیفه سبدان نشانه گردانید و شر وادو جمیع جلوت

و شر و کرامت و نیت و عو و اراده و غیره باشند و به به جمیع بخس و کراکب و شرات باز و منه جمیع او امور بعج جهات حجة و در دوام

ابحاج جست سبع بعد مجمیه و بعد حاجة فو دو کسر و دلالت کرد بر شمایه و جمع و تشدید و دوم ایمان از درجه اگر او و دوام

بر جمع لعنت بحق و فضل خبر بکنه و بعد ازان دیگر شیء و دلی بر جه حر است اول اگر جود ... و دولت بود جنب

دیگر انکه معضی از ... غلبت ... سیم اگر بر بود

بود او و کیف فی ... تمام ... و فضل ... مستحب ... در سینه ... سخام

اگر در ... بیاید ... اگر ... بیابد

یکی اگر معرب ... الحرب ... مقتضی جرات

یکی مر و در بر ... معرفت ... و بعد ... عرب

حالت دارند و در فرد [illegible] اگر [illegible]

و [illegible] جمع [illegible] و [illegible] هم [illegible] حسن [illegible]

[illegible] الاکبر [illegible]

[illegible]

مراد [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] چهارم [illegible]

[illegible]

و [illegible]

[illegible]

جهان گشتیم و آفاق [illegible] دیدیم ∴ [illegible] ∴ [illegible] ∴ [illegible]

که در [illegible] دولت [illegible] ∴ [illegible] ∴ [illegible] ∴ [illegible]

و دیگر این [illegible] تعظیم [illegible]

[illegible]

[illegible] ششم [illegible]

[illegible]

[illegible] فصل [illegible]

[illegible]

و [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] کتاب [illegible] فصل [illegible] تقصیر [illegible]

[illegible]

[illegible]

خطر دیوی [illegible] و اما [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ماوجیت [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

و چون متوجه مریض گردد بسم الله الرحمن الرحیم [illegible]

[illegible] وان یت [illegible]

[illegible]

[illegible]

اگر معالج [illegible] مرض [illegible]

[illegible] فصل در تشخیص مرض [illegible] اول [illegible]

شود اگر [illegible] مرض [illegible]

[illegible]

[illegible] که [illegible]

[illegible] فصل دیگر [illegible] مرض [illegible]

زیرا که علاج حقیقی [illegible] مرض [illegible]

[illegible]

[illegible] صحت [illegible]

مرض [illegible] مرض [illegible]

[illegible] مرض [illegible]

[illegible] باید [illegible]

باید کرد [illegible]

باید کرد [illegible] دیگر اگر [illegible] مرض [illegible]

[illegible] علاج مرض [illegible] مرض [illegible]

[illegible] مرض [illegible] دیگر

مرض [illegible] دیگر اگر مرض [illegible]

اگر سبب مرض [illegible]

[illegible]

[illegible] مرض [illegible]

[illegible] فصل دیگر اگر [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] اگر مرض [illegible]

[illegible] مرض [illegible]

پس در حفظ قوت سعی بجا آرد و باید بود که اگر بتو حرارت حاجت آید بر سر علامات را اوقات [illegible] **فصل دیگر**

مخصوص مزاج ایام [illegible] باید بود اگر [illegible] مزاج [illegible] حرارت [illegible] باید بود

که از مزاج [illegible] که [illegible] و اگر [illegible] گشته

احساس [illegible] قوت [illegible] زیرا که از مزاج [illegible] و [illegible]

[illegible] مزاج [illegible] عدم [illegible] قوت [illegible] مزاج [illegible] که ضعف [illegible]

مدت [illegible] قوت [illegible] [illegible] حرارت

[illegible] که [illegible] از [illegible] که [illegible] و [illegible]

[illegible] مزاج [illegible] و [illegible]

و [illegible] مزاج [illegible] حرارت [illegible] **فصل دیگر** [illegible] که [illegible] نبض دیگر است

[illegible] مزاج [illegible] احتمال [illegible]

[illegible] **فصل دیگر** اگر [illegible] نبض [illegible] حرارت و [illegible]

و [illegible] مزاج او [illegible] که [illegible] آن [illegible]

[illegible]

[illegible] **فصل دیگر** [illegible] حرارت [illegible]

[illegible] حرارت [illegible]

[illegible] حرارت [illegible]

قوت حرارت [illegible] حرارت [illegible]

[illegible] حرارت [illegible] که [illegible]

اما [illegible] [illegible] پس

[illegible] مزاج [illegible]

[illegible] کیفیت [illegible]

[illegible] **فصل دیگر** [illegible] نبض [illegible]

[illegible] که [illegible] از [illegible]

[illegible] حرارت [illegible]

[illegible] مزاج [illegible]

نوع عرض بعضا در معاده بیشاول کسند تنفس اول مضرت بکند و شاید بسیار بکند [illegible] می کرد پس صاحب [illegible]

طبایع و عادات باشد و در [illegible] که جهت [illegible] از مرض از عادت تنفس عاجز [illegible] در چند روز [illegible] اول اند

[illegible] بود [illegible] با [illegible] بوده تا [illegible] از [illegible] جهت [illegible] با [illegible] و در بعض [illegible]

[illegible] و [illegible] و [illegible] که [illegible] باشند [illegible]

[illegible] و [illegible] و [illegible] که [illegible] از [illegible]

[illegible] و [illegible] و [illegible] از [illegible]

[illegible] و [illegible] در [illegible] و [illegible] از [illegible]

[illegible] و [illegible] و [illegible] از [illegible]

[illegible] و [illegible] و [illegible] که [illegible]

[illegible] و [illegible] و [illegible] و [illegible] که [illegible]

[illegible] و [illegible] از [illegible] که [illegible]

[illegible] و [illegible] که [illegible] هر چند که [illegible]

ظاهر گردد

ظاهر گردد و باشد [illegible] که [illegible] از [illegible] حمام [illegible] مرض کرده [illegible]

[illegible] و [illegible] بعد از خروج از حمام و طعام [illegible] شراب [illegible]

[illegible] که [illegible] طعام [illegible] پس [illegible] چهارم [illegible]

[illegible] و [illegible] و [illegible] و [illegible]

[illegible] و [illegible] پس [illegible]

[illegible] و [illegible] و [illegible]

[illegible] و [illegible] و [illegible] که [illegible]

[illegible] و [illegible] پس [illegible] که [illegible]

در حالت مرض [illegible] و [illegible] و [illegible]

[illegible] و [illegible] از [illegible] پس [illegible]

[illegible] و [illegible] و [illegible]

در [illegible] و [illegible] گردد و [illegible]

[illegible]

[illegible] از جنس [illegible] العکس [illegible] و حس [illegible] من [illegible] آن [illegible] در [illegible] آن [illegible] حس [illegible]
[illegible] غذا [illegible] پس [illegible] بدن [illegible]
[illegible] چون [illegible] غذا [illegible] باشد [illegible] آن [illegible] انتقال [illegible]
[illegible] بدن [illegible] چون [illegible] غذا [illegible]
[illegible] و [illegible] حرف [illegible] بعضی [illegible] آن پس [illegible]
[illegible] بدن [illegible] غذا [illegible] و اگر [illegible] بعضی [illegible]
[illegible] آن [illegible] گوشت [illegible] حار [illegible] باشد [illegible]
[illegible] غذا [illegible] بدن [illegible] بعضی [illegible]
بدن [illegible] اخلاط [illegible] چون [illegible] از [illegible]
و [illegible] آن [illegible] پس [illegible] بدن [illegible]
[illegible] اول [illegible] پس [illegible] اتفاق افتد
که بعضی از آن [illegible] اول [illegible] باشد [illegible]
[illegible]

آن [illegible] صحت [illegible] انتقال [illegible] غذا [illegible] بعضی باشد [illegible] غذا [illegible]
[illegible] لطیف [illegible] غذا [illegible] آن [illegible]
و مع ذلک [illegible] استعمال [illegible] چون [illegible] این نوع [illegible]
زیرا که ضعف قوت [illegible] حرارت غریزی [illegible] جسم [illegible] انتقال از بدن [illegible]
[illegible] ضعف قوت [illegible] حرارت [illegible] لطیف [illegible]
باشد که در بدن [illegible] اخلاط [illegible]
و اما [illegible] لطیف [illegible] جهت [illegible]
باشند چون [illegible] گوشت [illegible]
[illegible] ضعف قوت [illegible] جهت اوقات [illegible]
غذا [illegible] اول [illegible] بعضی [illegible] غذای [illegible]
[illegible] از قوت [illegible] پس [illegible]
[illegible] گوشت [illegible] و اگر [illegible] قوت [illegible]

برآمده و سکون و نوم که بعضی از سببهاست هضم و اجتماع حرارت غریزی است باطن را مشغول میگرداند و اما آنکه در تشنگی که حرارت باشد

که آن امر از سبب معرفت معلوم نگشته باز بخارات غذا از معده برآمده [illegible] بعضی [illegible] تسکین [illegible]

کشیده تا وقت نوم از معده [illegible] **[illegible]** [illegible] بعضی [illegible] باشد پس از غایت [illegible]

و منتشر گردد و اگر [illegible] عارض گردد و اعضا از شرب [illegible] دارد و دیگر از این [illegible] که [illegible] گردد [illegible] معده

که [illegible] بعضی [illegible] پس از آب سرد و آب [illegible] منتشر گردد و بعضی [illegible]

او باشد و اگر او را [illegible] عارض گردد [illegible] که معده [illegible] غایت قوت [illegible] آب سرد [illegible] عظیم کند و همچنین بعضی که معده

با سازان و بعضی [illegible] و بعضی [illegible] باشد چون [illegible] آن مبدل گردانند منتشر گردد [illegible]

[illegible] باید [illegible] و در رجال [illegible] که چون [illegible] کند [illegible]

در حال [illegible] باشد [illegible] **[illegible] چون کسی معتاد شرب**

[illegible] معده [illegible] آن [illegible]

[illegible] آن [illegible] معتاد شرب [illegible] پس [illegible] عادت [illegible]

[illegible] گردد [illegible] باشد که [illegible] از عادات [illegible] که [illegible] اعتدال [illegible]

[illegible] معده [illegible] قوت [illegible] که [illegible]

[illegible] معده [illegible] گردد و اگر [illegible] حرارت [illegible] و [illegible]

و اگر معده را [illegible] عارض گردد و **[illegible] حرارات [illegible]** بعضی [illegible] باشد

[illegible] و بعضی [illegible] پس چون [illegible] و اگر [illegible]

و ضعف قوت [illegible] عارض گردد پس [illegible] قوت معده [illegible] که از غایت [illegible]

ضعف و اضطرابات [illegible] و اگر [illegible]

از تشنگی [illegible] معده [illegible]

[illegible] معده [illegible] و همچنین [illegible]

باشد و [illegible] وقت غذا [illegible] عارض [illegible] که [illegible] آن باشد

که اول [illegible] پس [illegible] و [illegible] معتاد [illegible]

[illegible] که [illegible] در [illegible] اول [illegible] و روز دیگر

[illegible] معده [illegible] که [illegible] آن [illegible]

والله اعلم

دستی ایشان بشرب خمر شاید اگرچه خلاف است که چون اصلاح هضم تمام نباشد و چون جبر شرعی باطنی [illegible]

خود هم خمر غیب کرده در ترکیب دین و ترغیب بدن و عمر جهنم و استحقاق عذاب الیم سبب بوده باشد و در اوایل علاج

بجهت صداع و حمی و سکر و تریاق مشغول کرده هر آنکه سبب آن از قبیل [illegible] اکثر انواع باشد و صرف زرق نماید هم از ادویه [illegible]

معنبر [illegible] بعضی معجون [illegible] و از ترکیب افیون ساخته شده بعضی [illegible] و بعضی [illegible] و بعضی [illegible] و بعضی بدیع و بعضی

بلادر و بعضی [illegible] و شیاف مانند انها از ادویه [illegible] ساخته شد و از غیر آن جماعه اعراض [illegible]

عارض میکرده و بدون علاج معتاد [illegible] زایل شود باب دهم از جمله دوم در یقظه حالتیکه بعضی معتاد بنوم کم باشد پس

طاقت سهر بیارند و اگر جهت علامات سهر طبیعی [illegible] ضعفا و فساد در [illegible] تشنج در وجه و صورت

لون و غور در چشمان [illegible] پدید آید و حالتی که ضعف کرده [illegible] معتاد [illegible] سهر طول یقظه بوده باشد از کثرت نوم

در قوت محرکه و ضعف [illegible] است که درد [illegible] زیاده [illegible] در رطوبت [illegible] حرارت غریزی [illegible] کرد

و این هر دو علامت [illegible] از آن [illegible] طول نوم در روز و طول سهر در شب [illegible] علاج است [illegible]

و تدبیر [illegible] باب [illegible] در جماع [illegible] که معتاد [illegible] بوده باشند [illegible]

عرض [illegible] کرده [illegible] تبرید و تجفیف بدن و احداث کسل [illegible]

[illegible]

نماید و در [illegible] پیش [illegible] قوت [illegible] از آن [illegible]

[illegible] بزرگ [illegible] مدت طویل [illegible] حرارت

[illegible] مزاج [illegible] غالب باشد [illegible] جماع [illegible]

[illegible] عارض کرده و [illegible] و [illegible] قطع [illegible] حرارت [illegible]

[illegible] بسیار [illegible] بسیار [illegible]

[illegible] معتاد [illegible] کثرت [illegible]

[illegible] گرده [illegible] عارض گردد [illegible]

[illegible]

و [illegible] معتاد [illegible] بوده باشد [illegible]

معتاد [illegible] معتاد [illegible]

از آن [illegible] و اگر [illegible]

مقام [illegible] عارض گردد و اگر [illegible]

کرد و پس بعد از فصد [illegible] حاجت [illegible] و امراض [illegible] در اوقات [illegible]
[illegible] و مزاج ضعیف [illegible] و صرع و سکته [illegible]
[illegible] کرده [illegible] نفس [illegible] شده و عادت [illegible] فصد [illegible]
[illegible] شعبان [illegible] مزاج [illegible] حجامت [illegible]
[illegible] و علامات [illegible] الدم [illegible] عروق [illegible]
[illegible] اسهال [illegible] باشد که [illegible]
[illegible] باشد که [illegible] اسهال [illegible]
و مرض [illegible] کرده [illegible] توان [illegible]
اگر اسهال [illegible] باشد [illegible] اسهال [illegible] توان [illegible]
[illegible] و اعتدال [illegible] فصد [illegible] بدن [illegible]
و فصد [illegible] باشد [illegible] کرد [illegible]
[illegible] قوی [illegible] فصد [illegible] الجمعه [illegible]
[illegible]

علیل [illegible] و ادویه [illegible] پس [illegible] بود [illegible]
[illegible] شاید [illegible] باشد [illegible]
اسهال [illegible] کرده [illegible] ضعف [illegible] کرد
و [illegible] که [illegible] الدم [illegible]
[illegible] باشد [illegible] اجتماع [illegible] فضول [illegible]
هر [illegible] باشد [illegible] حکم [illegible] نموده [illegible]
حکم [illegible] کرده [illegible] علامات [illegible]
[illegible] باشد [illegible]
[illegible] اسهال [illegible]
[illegible] اسهال [illegible]
[illegible] آن [illegible]
[illegible] چهاردهم [illegible] علاج امراض چنانچه [illegible]

[illegible] اوقات [illegible] کرده [illegible]

[illegible]

اگر [illegible]

[illegible] فصل [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] فصل [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] حرارت [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] اوقات [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

حرارت [illegible]

[illegible] اوقات [illegible]

[illegible]

اگر بحران بعضی در وقت [illegible] و بول به پدید آید اول [illegible] و چون [illegible] منتهی باشد و بحران به عرق ظاهر [illegible] در [illegible]

بول [illegible] منتهی بکند [illegible] منتهی [illegible] پس و باید دانست که [illegible] بحران در ابتدا

[illegible] باید دانست که [illegible] [illegible]

ضعیف [illegible] در ابتدا که [illegible]

مرض [illegible] غذا [illegible] باید که [illegible]

در [illegible] غذا [illegible]

پس چون مرض [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] فصل دیگر [illegible]

[illegible] اول آنکه اگر [illegible]

فصل چهارم [illegible]

[illegible] غذا دادن

در [illegible] ظاهر گردد [illegible] اگر [illegible] مزاج [illegible] حادث [illegible]

[illegible] چهارم اگر [illegible]

[illegible]

[illegible] فصل دیگر [illegible]

[illegible] غذا باید [illegible]

باید [illegible]

[illegible]

و [illegible] لطیف غذا [illegible]

[illegible]

[illegible] لطیف [illegible]

[illegible]

[illegible]

و مرض طویل [illegible] اما معرفت علامات امراض حاده و مزمنه [illegible] قصر مرض که محتاج [illegible]

[illegible] معلوم کرده اول آنکه از نوع مرض [illegible] پس [illegible]

[illegible] از امراض قصیره [illegible]

امراض [illegible] از جمیع امراض [illegible]

امراض [illegible] قصیره [illegible]

[illegible]

[illegible] پس [illegible]

[illegible] پس اگر [illegible] چهارم [illegible]

[illegible] پس [illegible] چهارم [illegible]

[illegible] قصر [illegible]

[illegible] پس [illegible]

[illegible] طول مرض میکند ششم [illegible]

[illegible]

مدت [illegible] پس اگر [illegible] نضج [illegible] پس مرض قصیر [illegible] و بالعکس نهم از [illegible]

هر گاه [illegible] منقطع گردد و همچنین کثرت عرق [illegible]

و مدت طول مرض باشد دهم از بول رقیق [illegible]

و عدم ظهور رسوب [illegible] طول مرض میکند و همچنین [illegible] طول مرض باشد

و مائیة بول [illegible] طول مرض میکند [illegible] مائیة بول [illegible] حرارت [illegible] صداع و [illegible]

حمی [illegible] قصر مرض [illegible] یازدهم [illegible]

[illegible] قصر مرض میکند [illegible] حمی [illegible] صداع [illegible]

دوازدهم از [illegible] پس اگر در اول مرض باشد [illegible] طول مرض باشد [illegible] سیزدهم [illegible]

[illegible] طول مرض میکند چهاردهم [illegible]

[illegible] طول مرض بود پانزدهم کثرت اختلاج [illegible] در اول مرض [illegible]

[illegible] طول مرض بود و همچنین [illegible] کثرت عرق [illegible]

[illegible]

دیگر معده یا [illegible] باشد و ریشه [illegible] دیگر با صداع [illegible] باشد زنگ او [illegible] و [illegible] اول دیگر [illegible] باشد [illegible]

در [illegible] است و در جمله [illegible] این وجه است که [illegible] وقت [illegible] [illegible] کشیده [illegible] باشد [illegible]

ان وجه [illegible] اول آنکه [illegible] حرارت [illegible] باشد [illegible] که [illegible] [illegible]

[illegible] دیگر آنکه [illegible] علامات [illegible] ظاهر گردد [illegible] که اگر [illegible] دیگر

آنکه [illegible] مرض [illegible] [illegible] مرض [illegible] گردد [illegible]

فصل دیگر [illegible] بدانکه [illegible] حقیقت [illegible] قسم [illegible] اول آنکه [illegible]

[illegible] سیم آنکه [illegible] قسم اول [illegible] [illegible]

چهارم آنکه [illegible] پنجم آنکه [illegible] [illegible] ششم آنکه

[illegible] هفتم آنکه [illegible] [illegible] فصل [illegible]

[illegible] قسم [illegible] اول [illegible] [illegible]

[illegible] و اما قسم [illegible] قسم [illegible] [illegible] قول

[illegible] فصل دیگر [illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible] آن [illegible] قوت مرض باشد [illegible] [illegible]

[illegible] از مرض [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] مرض [illegible] [illegible]

[illegible] آن [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] دیگر آنکه [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible] چهارم [illegible] پنجم [illegible]

[illegible] ششم [illegible] هفتم [illegible]

هشتم [illegible]

[illegible] نهم [illegible] دهم

[illegible]

[illegible]

[illegible] دوازدهم [illegible]

[illegible]

[illegible] فصل [illegible]

بدانکه [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

فصل دیگر [illegible]

[illegible]

از آن رجوع نموده باشد چهارم آنکه [illegible] پنجم آنکه [illegible]

[illegible] ششم آنکه [illegible] هفتم آنکه [illegible]

هشتم آنکه [illegible]

[illegible] نهم آنکه [illegible] دهم

آنکه [illegible]

[illegible] باشد

دوازدهم آنکه [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] فصل دیگر [illegible]

[illegible]

بهر ... [illegible]

... [illegible]

... [illegible]

... [illegible] و دیگر ... [illegible]

... [illegible]

... [illegible] اول [illegible]

... [illegible] دوم [illegible] سیم [illegible]

... [illegible] چهارم [illegible]

... [illegible] پنجم [illegible] ششم [illegible]

... [illegible] اما [illegible]

... [illegible]

و همچنین ... [illegible]

در ... [illegible]

... [illegible]

... [illegible] دوم [illegible]

... [illegible] سیم [illegible]

... [illegible] چهارم [illegible]

... [illegible] پنجم [illegible]

ششم [illegible] هفتم [illegible]

... [illegible] هشتم [illegible] نهم [illegible]

... [illegible]

... [illegible]

... [illegible]

... [illegible]

[illegible]

فصل دیگر [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] جنس سیم [illegible] شش قسم [illegible]

[illegible] جنس دوم [illegible]

[illegible]

[illegible] جنس سیم [illegible]

[illegible] جنس چهارم [illegible]

[illegible]

[illegible] جنس [illegible]

[illegible] جنس پنجم [illegible] جنس ششم [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] جنس [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] جنس دوم [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible] سیم [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] چهارم [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] پنجم [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ششم [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ... هفتم ... [illegible] ... هشتم در صورت [illegible]

[illegible]

اما [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

اول [illegible] دوم [illegible] سوم [illegible] چهارم [illegible] پنجم [illegible] ششم [illegible] هفتم [illegible] هشتم [illegible]

نهم [illegible] دهم [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] اول [illegible] سوم [illegible] چهارم [illegible]

[illegible] پنجم [illegible] ششم [illegible] هفتم [illegible] هشتم

[illegible] نهم [illegible] دهم [illegible]

[illegible]

و بعضی [illegible] گفته‌اند [illegible] بوده‌اند که

[illegible] و همچنین [illegible]

و محفوظ باشد [illegible] اصحاب [illegible]

[illegible] کرده [illegible] و همچنین [illegible]

[illegible] بوده [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] کرد [illegible]

[illegible] کرده [illegible]

[illegible]

[illegible]

و از [illegible] باشد [illegible]

[illegible] و همچنین [illegible]

[illegible]

[illegible] بود که [illegible]

بود و [illegible]

[illegible] و همچنین [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] شد

[illegible]

چون علاج مرض [illegible] کرده باشند [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
پس اگر این [illegible] چهارم [illegible]
هر [illegible]
[illegible]
[illegible] قسم اول [illegible]
[illegible] دویم [illegible]
سیم [illegible] چهارم [illegible]
[illegible]

[illegible]
پس [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] در اسباب تولد خون و علامت استیلای آن
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

حاصل کلام آنکه [illegible] اگر [illegible]
[illegible] علاج [illegible] بحران [illegible] اطبا [illegible]
در [illegible] غلیظ [illegible] خلط [illegible] گردد [illegible] بحران
[illegible] گردد [illegible] سوء القنیه [illegible] بود [illegible] استسقا [illegible]
[illegible] کند [illegible] حمیات [illegible] استسقای [illegible]
[illegible] گردد [illegible] خلط [illegible]
[illegible] طبیعت [illegible] حرارت [illegible]
[illegible] گردد [illegible] باشد [illegible]
[illegible] استسقا [illegible] که عبارت [illegible]
[illegible] گرم [illegible]
[illegible] استسقا [illegible] نوع [illegible]
[illegible] استسقا [illegible]
[illegible]

[illegible] عدم [illegible] اعتدال [illegible] استسقا [illegible] عدم [illegible]
[illegible] عدم [illegible] استسقا [illegible] باشد [illegible]
[illegible] که [illegible] استسقا [illegible]
[illegible] استسقا [illegible]
[illegible] کرده [illegible]
[illegible] عدم [illegible] استسقا [illegible] معلوم [illegible]
[illegible] باشد [illegible] اعتدال [illegible]
[illegible] حرارت [illegible]
[illegible] مذکور شد [illegible]
[illegible] باشد [illegible]
[illegible] گردد [illegible]
[illegible] باشد [illegible] وقت [illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible] فصد [illegible] و اگر [illegible] عضو [illegible]

کرده [illegible] بعد از آن [illegible] فصد [illegible]

[illegible] و اگر [illegible]

[illegible] و اگر عضو [illegible]

[illegible] و اگر [illegible] فصد [illegible]

[illegible] فصد [illegible]

[illegible] فصد [illegible] خون [illegible]

[illegible] فصد [illegible]

[illegible] فصد [illegible]

[illegible] فصد [illegible] و اگر [illegible]

[illegible] فصد [illegible] باید [illegible]

[illegible] فصد [illegible]

[illegible] فصد [illegible]

[illegible]

[illegible] فصد [illegible]

[illegible] فصد [illegible]

فصد [illegible] فصد [illegible]

[illegible]

[illegible] فصد [illegible]

[illegible] فصد [illegible]

[illegible]

[illegible] فصد [illegible]

[illegible] و اگر [illegible]

[illegible] و اگر [illegible] فصد [illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

نوع دوم [illegible] حجامت [illegible]

بدانکه حجامت [illegible] حجامت [illegible]

[illegible] حجامت [illegible]

و حجامت [illegible]

[illegible] حجامت [illegible] و [illegible]

[illegible] که [illegible] که [illegible]

[illegible] که [illegible] که [illegible]

که [illegible] حجامت [illegible] که [illegible]

سوم [illegible] که [illegible] حجامت [illegible] که [illegible]

زیرا که [illegible] که [illegible] حجامت [illegible]

و [illegible] حجامت [illegible] که [illegible]

باشد [illegible] حجامت [illegible]

[illegible]

[illegible] که اگر [illegible] حجامت [illegible]

و [illegible] حجامت [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

اگر [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible] هشتم [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] نهم [illegible]

[illegible]

[illegible] دهم [illegible]

[illegible] یازدهم [illegible]

[illegible] دوازدهم [illegible]

[illegible]

[illegible] سیزدهم [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] چهاردهم [illegible]

[illegible]

[illegible] پانزدهم [illegible]

[illegible]

[illegible] شانزدهم [illegible]

[illegible] هفدهم [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

فصل [illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] فصل [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

فصل [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] فصل [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] در باب [illegible] حرارت ضعیف
[illegible]
[illegible]

[illegible]

در اسباب [illegible] و علامات [illegible] و بیان [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ادویه مفتحه [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

صفة آن که ... [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

مثلاً [illegible] که [illegible]

[illegible] آن [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] که [illegible]

[illegible] که [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] قاعده

که [illegible] آن [illegible]

[illegible] که [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] آن [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] که [illegible] آن [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

اما کیفیت

[illegible]

[illegible]

اما معتدل

[illegible]

منکشف گردد پس آنچه که معقولات [illegible] در [illegible] که در خارج موجود نگردد در [illegible] که [illegible]
شد [illegible] از [illegible] در [illegible] عدل [illegible] که [illegible]
در [illegible] که [illegible] آنچه [illegible]
معدل [illegible] در [illegible] که [illegible]
معدل [illegible] در [illegible]
کمالات [illegible] که [illegible]
[illegible] در آن [illegible]
[illegible] که [illegible]
[illegible] در [illegible]
در [illegible] که [illegible]
[illegible] که [illegible]
[illegible] که هرچیز [illegible] که [illegible]
که در بغداد

که در بغداد [illegible] که [illegible]
[illegible] که [illegible]
[illegible] که [illegible]
[illegible] که [illegible]
[illegible] که [illegible]
[illegible] که [illegible]
[illegible] که [illegible]
[illegible]
آن [illegible] که [illegible]
[illegible] که [illegible]
که [illegible]
[illegible] که [illegible]

[illegible]

[illegible] صفحه [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

مذکور در [illegible]

[illegible] سرو و خنک

[illegible] نوع اول [illegible]

نوع ثانی [illegible]

[illegible] نوع چهارم [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] و علامت [illegible]
[illegible] و علامت [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

مقدمه در علم فلاحت اول در معرفت هوا اگر قمر در شب سیم ماه یا چهارم
رقیق و صافی بود دلیل شود و بگرد دگر روز هوا صافی بود و اگر در شب نصف ماه قمر صافی بود و اگر
سیاه رنگ بود علامت بارندگی بود و اگر آفتاب در وقت بر آمدن صافی بود
یا آنکه پیش از طلوع آفتاب قطعهای ابر متفرق پیدا شود یا آنکه آفتاب در وقت
غروب گرد ابر شود بعد از غروب یا قبل از غروب ابر شده این
علامت تاخیر باران باشد و چون قطعه ابر ظاهر شود مایل بحمرت
دلیل باران بود و بانگ کردن گنجشک بر درختان دلیل باران بود و اگر
در شب سیم و چهارم قمر منبسط و عریض یا بد هوا غبارناک و یا آنکه آفتاب در
وقت طلوع مایل بحمرت بود یا آنکه در وقت طلوع آفتاب ابر سیاه آفتاب را بپوشد
یا در وقت غروب ابر بسیار او ابر سیاه بود این همه علامت باران بود و چون
دیگ را از بالای دیگ پایه فرو گیرند بعد از طعام که پخته باشند و در اسفل آن
شرارهای آتش بسیار بود یا آنکه مرغ خانگی خود را بسیار بتکاند
بانگ بسیار بکند یا آنکه در از دنبال رو بمغرب دارد یا بارها
بایستد و یک پای را تمام بر زمین نهد یا آنکه گرگ بسیار بامدادان در
ابد یا آنکه مورچه از سوراخ خود چیزی که ذخیره نهاده باشد بیرون
می اندازند دلیل بارندگیست خاصه در اول ماه آخر ماه چنانچه برگرد

برگرد قمر سرخی حالتی پیدا آید علامت سرمای سخت بود و بانگ کردن مگسها
بسیار در درون خانه و برجستن گوسفند در چراگاه از زمین و نمودن
روشنائی چراغ شبانه ظلمت آمیز همه علامت سرمایست و چون مرغان
از درختان بزیر می آیند و در آب غوطه میخورند علامت سرما و بارندگی
است در سالی که درخت بلوط بسیار بار آورد آن سال زمستان
دراز کشد و چون دراز گوش روی بمغرب بایستد و زمین بدست
می کاود و در آسمان نظر میکند علامت درازی زمستان بود و گفته اند
در مابین بیست و دوم مهر ماه جلالی و بیستم آبان ماه و در مابین نصف
دلو و بیست هفتم بهمن ماه جلالی و پنجم اسفندار ماه از سرما ایمن نتوان
بود چه اغلب آن بود که در این ایام در هوا برودت ظاهر شود
و اگر بوقت انگور چیدن یا پیش سقوط ثریا باران آید غله
در آن سال بیشتر رسد و اگر بوقت سقوط ثریا باران آید
غله در آن سال بوقت معهود رسد و اگر بعد از سقوط ثریا
باران آید غله دیرتر رسد مقدمه دوم در احکام طلوع شعری یمانی
و آن کوکبیست روشن از ثوابت دنباله صورت جوزا و از
ثوابت کوکبی از آن روشن تر نیست و در این تاریخ سیزدهم

مرداد ماه جلال طلوع او بود و اگر در وقت طلوع او قمر در اسد باشد ارزانی
در اخر معیشت باشد لیکن حرب و خون ریزش و قطع طریق بسیار باشد
و در سنبله باران بسیار باشد و جانوران زیان کار بسیار باشند
و دواب و بهایم ارزان بود و در میزان زلزله واقع شود و ملوک را
مصیبتها افتد و عوام را غمها بود و بهایم را هلاک بود و گندم کمتر بود
و دیگر از محصولات و میوه درختی بسیار بود و اگر قمر در عقرب باشد در بعضی مواضع
طاعون پیدا شود و زنان پیر و حیوانات موذیه بسیار تلف شوند
و اگر قمر در قوس بود باران بسیار اید و نرخها گران شود و انگور را
افت رسد و زعفران بسیار تلف شوند و در جدی طعام و خوردنی بسیار
بود و اهل صلاح را ضرر بسیار رسد و در دلو پادشاه جلیل القدر بمیرد
یا از سلطنت از دستش بیرون رود و گندم را ملخ افت رساند و قحط
و مرض و مرگ بسیار بود و در حوت باران بسیار اید و گندم و انگور
بسیار حاصل شود و بیماری بسیار بود و باران بسیار اید و گندم و انگور
بسیار حاصل شود و بیماری بسیار بود و در حمل جانوران صحرائی بسیار
بود و گندم را افت رسد و باقی مطعومات بسلامت ماند و در ثور
باران های متعاقب آید و سرما بسیار بود و ملخ و حیوانات به

محصولات

محصولات ضرر رسانند و سلطنت بکیر از ملوک را زوال اید و بدانکه اول
بعد از طلوع ... احکام انرا
شود و بعضی لشکر کشته اید و ...
اعتبار زیاده اید و قتال بسیار بود و در ... واقع شود و باران ...
در حمل بود حرب و جلاء ... بسیار بود و زلزله واقع شود
مستولی گردد و جلای ... بسیار بود و ...
محصولات بسلامت ماند و ملخ ... و افت ...
باشد و در جوزا گندم را ... و اگر قمر در سرطان باشد ...
الحال شود و هلاک ... بسیار بود و اگر قمر در ...
باران بسیار اید و اگر قمر در اسد بود ... بسیار بود ...
و اگر قمر در سنبله باشد و ملخ افت رساند و ماکولات ...
و اگر قمر در میزان باشد جنگ و فتنه بسیار باشد و ...
عقرب باشد محلا و گرسنگی شود و افت زعفران بود و ...
در رعیت پادشاه باد سمن کبیر بد و از طرف خراسان ... و اگر قمر در دلو ...
میوه ها بسیار باشد و یکی از اعاظم ملوک فوت شود و ...
و در کنار دریا قتال عظیم واقع شود و اگر قمر در حوت بود گندم را ... انفصال ...
اشراف بسیار شود و در بعضی بلاد قبل طلوع ...
ان بود در ان سال در موضع زراعت کنند ...
و تربیت میکنند ...

شوری طلوع کند ملاحظه کنند انچه ازان بسبز نماید دران سال نیکو اید
انچه از مزروعات زرد شود دران سال نیکو نیاید والله اعلم
معرفت در دفع ملخ چون زنی حایض برهنه برپشت بچه کنند و در برابر
ابری که ازان ملخ می بارد ازان موضع بموضع دیگر رود و اگر لته که دختر
بکر خون حیض اول خود را بان پاک کرده باشد در ظرفی نهند و در وسط زراعت
دفن کنند در موضعی که زمان رسیدن زراعت است قریه از ملخ محفوظ ماند
و اگر بقدر سیری از پوست خارپشت برگ یا از پوست کفتار بر درختی ارتاک بندند از
ملخ محفوظ ماند و اگر اینه در برابر ابری که ازان ملخ می بارد
بدارند البته ملخ برطرف شود و اگر خوشه انگور رسیده بر استخوانی بندند
و ان استخوان را در میان کرم بزمین فرو برند و همچنان بگذارند دیگر ملخ
بران کرم ضرر نرساند و اگر پوست کفتار در کردی یا باغی بگردانند
و بعد ازان انرا در باغ یا در دروازه بیاویزند از ملخ انده محفوظ ماند
و اگر موشی دشتی را گرفته بچهار پاره کنند و در چهار طرف باغ یا قریه هر یک
قطعه ازان دفن کنند از ملخ محفوظ ماند و اگر در زمین حفره بکنند و سلحفاتی
زنده دران حفره نهند چنانکه پشت او در زمین باشد ان موضع از ملخ محفوظ
ماند معرفت در دفع افات زرسیل عموم چون برگ درخت سرو یا برگ حنظل در

بلو ادر

با تخمی که زراعت خواهد شد مخلوط سازند و در خانه نگاه دارند بهیچ آفت بدان
تخم نرسد تا وقتی که زراعت خواهد شد و اگر استخوان فیل ریزه ریزه کنند و با
تخم مخلوط سازند یا انرا در آب بجوشانند و ان آب را بر تخم پاشند و در افتاب
خشک کنند و بعد ازان بخانه برند از افات محفوظ ماند و اگر کبر را یکسانه روز در
آب اغشته کنند و ان آب را بر تخم پاشند و جامه بران روی پوشند تا تخم آب را
نشف کند و بعد ازان زراعت کنند از همه افات محفوظ ماند و اگر ضفدع را اینجون
آب بود بگیرند و همچنان زنده در ظرفی کنند و ان ظرف را در وسط زمین دفن کنند یک
ساعت بگذارند و بعد ازان بیرون آورند از جمیع افتها محفوظ ماند و طعم ریع
ان نیکو آید و اگر عدس را با تخم مخلوط سازند و زراعت کنند هر افتی که باشد
بعدس نرسد و ان زراعت محفوظ بماند معرفت در محافظت گندم
برگ کاهو یا برگ انار یا خاکستر چوب بلوط با گندم مخلوط سازند در هر مدفن
بگذارند از همه افات محفوظ ماند اگر گندم را با خوشه بگذارند مدتی مدید بماند
و لغه که اگر چادر سر با خوشه نهند و صد سال بگذارند فاسد نشود و اگر
بعضی از دهاقین یک چاهی بکنند کشاده و قعران جا را یک زرع ارکاه بر زنند انرا
لگد کوب کنند پس گندم در انجا ریزند چنانکه یک زرع از دیوار چاه دور باشد
و میان دیوار و گندم را کاه بر کنند هرگز که بالا می آید کاه و گندم را لگد کوب کنند

کنند تا از جانب ریع تمام آنرا تمام کاگل کنند و لگدکوب کنند پس روی آنرا بگل محکم بگیرند
اگر بیست سال بماند خراب نشود و گاه باشد که گندم سیاه رنگ میشود و طعم آن تغییر
یابد چون بوریا در زیر آن انبار نهند محفوظ ماند در محافظت جو خاکستر هر چوبی که باشد
با جو مخلوط سازند خاصه خاکستر چوب انار که آنرا ازو بهمه گزیده از آفات
نگاه دارد و هم چنین بود نه جو بسیار بران بیامیزند با سپستان افزون با کنجد سغدی
کوفته و بیخته آن مقدار سغدی آن در میان جو مرکب شود از همه آفات محفوظ ماند
ولغیه آنکه اگر سبوئی سرکه که خوب ترش باشد در میان انبار جو پنهان کنند
در امان باشد در محافظت آرد جو چوب سرو را قطعه قطعه کنند و در میان آرد جو
پنهان کنند از هر جنس که باشد از آفت سالم ماند هر چند مدت بران بگذرد و اگر
زیره کرمانی و نمک را نرم بکوبند و با او مخلوط سازند آفت بان نرسد و اگر نوره امی
در خمیر کنند آن نان خوش طعم و نرم بود و اگر ریوند را یک شبانه روز در آب کنند تا درد
آغشته شود بعد از آن آنرا افشارند و از آن آب آرد را خمیر کنند و آن را
قطعه قطعه کنند و خشک کرده چنان نگه دارند که نم بان نرسد در سفرها قطعه
از آن در آب گرم نهند و آرد را از آن خمیر کنند احتیاج بخمیر مایه نباشد و نانکه
از این خمیر مایه باشد باه را قوت دهد در معرفت اشجار که از بذر یا از نهال
حاصل شود پسته و بادام و گردو و شفتالو و زردالو و خرما و تمر هندی و انار و سرو و همه

از تخم سبز شود و این اشجار که از تخم سبز شود بهتر آن بود که از موضع بموضع دیگر نقل
کنند و غیر او سیب و مورد و از شاخ درخت که بنشانند سبز شود و لیکن شاخ را از
درخت بدست باید شکست بر وجهی که از پوست درخت آن شاخ جدا شود و چون
این وجه نشانده شود سبز شود بهتر آن باشد که آنرا از آن موضع بموضعی دیگر
نقل کنند و آنچه از عروق درخت بروید بادام است و سیب و امرود و بید و غیر آن و موز و نارنج
انها را نیز در موضعی بنشانند و سبز شود و اولی است که بموضع دیگر نقل کنند و
بعضی از اشجار است که شاخ ببرند و آنکه بعضی از پوست درخت با آن بود بنشانند
سبز شود و توت است و زیتون و انجیر و انار و به و آنچه از تخم و شاخ و از عروق آن
نیز روید الو است و بادام و امرود و پسته و خرما و تمر هندی معرفت در دفع آفات اشجار
اگر درخت را یک سال حفر کنند بر وجهی که ماهی این حفره اصل درخت بیک سو باشد
و آن حفره را از بول آدم و بول بهایم پر سازند چنانچه بر سبیل عروق آن رسیده باشد
بعد از آن قدری از این ابوال بر شاخ و برگ آن بپاشند از جمیع آفات
محفوظ ماند و اگر عصاره برگ زیتون در بیخ درخت ریزند کمال منفعت حاصل آید.
و اگر بیخ درخت را بزهره گاو بیالایند از همه کرم و آفات محفوظ و در امان باشد
و اگر بیخ درخت را حفر کنند و عروق آنرا بسرگین کبوتر بیالایند همین منفعت حاصل آید
و باز غنصل در بیخ درخت بنشانند هیچ آفت بدان درخت نرسد و اگر سرطان را

بکبرند و در ظرف آب نهند و سر انرا بپوشند و ده روز در آفتاب گذارند و از ان آب
بر درخت پاشند هر روز متعاقب باشند از همه آفات سالم ماند و هر سال همچنین
باین دستور عمل کنند و اگر قدری سرکین سگ در سبو کنند و ان سبو را از بول بهایم
پر کنند و ان را بر درخت پاشند بدستور آب سرطان همان منفعت حاصل آید
معرفت در اموری چند که باعث زیادتی بار درخت شود سرکین کبوتر در آب کنند و در شاخهای
درخت مالند بار بسیار آورد و اگر عصاره برگ باقلا بر درخت پاشند باران درخت
بسیار شود و اگر درختی بار ندارد شخصی تبری بدست گیرد و دامن بر میان زند و آستین ها
بر مالد و بقهر بجانب درخت می آید که درخت را بیندازند و دیگری بیاید که حمایت
کند که این درخت را مبیندازید که در سال آینده بار خواهد داد بفرمان خدای عز و جل
در سال آینده بار آورد و بتجربه معلوم شده که در میان غله گیاهی میباشد و دانه ها گرد
سیاه دارد و چون ان دانه با غله مختلط شود و آرد کنند نان تلخ شود و ان را بزبان
عرب زوان گویند و اطبا انرا شیلم گویند چون از ان گیاه بشکل حلقه چیزی
سازند و بر شاخ بلند بر درخت بندند میوه ان ساقط نشود و سرطان با درخت
او نزدیک باران بسلامت ماند و اگر طوقی از سرب بسازند و در کمر درخت گرد انند
در موضعی که درخت از زمین جدا میشود باران درخت ریخته نشود اگر زمین گرد
درخت را بکاوند و ان بیخ که نزدیک بروی زمین بود شق کنند و یک سنگ دراز
در ان شق نهند و خاک بران ریزند میوه ان درسالم ماند و اگر کاه

بانبوه زکر

با طلا در آب کنند و یک هفته بگذارند و بعد از ان گرداگرد ان درخت را حفر کنند یک ربع
و دو سبوی آب از ان در حفره ریزند اگر درخت تازه باشد و اگر بزرگ سه سبو و تا ده روز
باین دستور عمل کنند باران درخت ساقط نشود و اگر سنگی بدست آرند که سوراخ اصلی
داشته باشد یعنی آنکه کسی انرا سوراخ کرده باشد ان سنگ را بر ان درخت بندند
باران درخت ساقط نشود و اگر برقعه این کلمات بنویسند که شجره مر علیها شلط
نهرها و ظلم طیبها و لا یسقط عنها ورقها و ما نظرت من ثمرتها ادرک و سلم این
رقعه را بر ان درخت بندند میوه ان درخت محفوظ ماند و باید که در تاک نشاندن
قمر در تحت الارض باشد باید که بجهه نشاندن تاک بهین و درشت و سبک بود و
دنبه ها و از یکدیگر دور نبود و انرا چنان ببرند که قدری از تاک سال گذشته مع اصل او بود در اسفل او بود
و باید که از اعلی درخت و اسفل نبود بلکه از تاکهای اواسط درخت بود
و بسیار قدیمی نبود و بهتر ان بود که در وقتی که انگور رسیده باشند بباغ
در آید و هر تاکی که انگور او بهتر و بیشتر باشد قدری قیر بران مالد و نشان
کند چون وقت بریدن شود انرا ببرند و اگر خواهند که انرا از شهری به
شهری نقل کنند پیاز عنصل بکوبند و با خاک بیامیزند و شاخهای تاک
بریده را با ان خاک طلا کنند یکماه و بیشتر هم نگاه توان داشت پس
چون خواهند که انرا بنشانند یک شبان روز در آب نهند و بنشانند

باید که از زمین که نشاندن

وباید که از تاک نشاندن هر دو طرف تاک را سرگین گاو تازه آلوده کنند تا از کرم محفوظ ماند

ازغوره بود واگر قدری ازغون وملوط بکوبند وبعد از انکه تاک را در حفره نهند بران ریزند از آفت سالم ماند

وبار بسیار آورد وبعضی گاو نخود وگاه با نخاله وگاه کنس باهم بیامیزند وچون تاک را بر حفره نهند از ابر ابیل

ان گلا ریزند چنانچه پوشیده شود تا از سرمای زمستان محفوظ ماند وبعضی بول آدم

دران حفره بریزند ویک کف باقلا و برنج که ترکرده دران ریزند وبعضی از ان تغلی که بعد از فشیره

کردن انگور باند دران حفره ریزند واگر تاک انگور سفید بود تقل انگور سیاه واگر سیاه بود

تقل انگور سفید در پهلوی هر تاک سنگی برابر حجم مشت دران حفره نهند پس خاک ریزند

کرازان حفره برآمده باشد با سرگین خشک بیامیزند وان حفره را پر کنند که سرگین بیخ انرا کرم

دارد وتقل انگور سبب زود سبز شدن او میشود وسنگ او را در تابستان خشک میدارد

وزود زود تشنه نمیشود وبعضی بیخ تاک را بقطران آلوده کنند تا از کرم وعقوبت

محفوظ ماند وباید که در حفره دو تاک اندازند یکی قوی ویکی ضعیف تا اگر او سبز شود ضعیف را

بیرون کنند وقوی را بگذارند واگر هر دو قوی نشاید بسبب آنکه قوه زمین از تربیت هر دو

عاجز میشود واگر تاک بجهة ان می نشانند که چون بگیرد بموضع دیگر نقل کنند

در حفره یک تاک بیش نینداز ند وباید که مفت بند تاک در زمین باشد واگر بیاز عنصل

در بیخ درخت سیب بنشانند اندرخت از کرم محفوظ باشد

واگر سرگین خوک در ظرفی کنند وبرابر بول آدم یکشبانه روز بگذارند وبعد

ازان در بیخ درخت سیب ریزند کرم درخت برطرف شود

واگر بیخ اندرخت از خاک کنند وعروق انرا بدرد شراب کهنه بپالایند بعد ازان انرا

از خاک بپوشند سیب اندرخت شیرین بود واگر سرگین دراز گوش که تر باشد

در آب آغشته کنند وبکشند آب ازان در بیخ درخت سیب ریزند وهفت روز

بدین عمل کنند هر آفتی که در سیب را بود زایل گردد واگر بیخ درخت سیب را با بیخ

شاخهای او بزهره گاو آلوده کنند سیب ان از کرم محفوظ ماند معرفت

در حیله که بار انگور بیدانه شود تاک را شق کنند انقدر که در زمین خطا هد بود

چنانچه چشمهای ان بحال خود باشد وان مغز که در جوف ان باشد بیرون

آورند چنانچه اصل چوب ان تاک خراشیده نشود پس تاک شق کرده

را برابر روی هم نهند وازلوح انرا محکم ببندند وبسرگین گاو تازه آلوده کنند وبنشانند

انگور آن تاک بیدانه بود واگر بیاز عنصل را بکوبند واین تاک را بان آلوده کنند

عوض ان سرگین گاو شق ان زودتر ملتئم شود وبعضی اول بر شق این تاک قدری

عنب که انگور باشد ونیره وسیاه باشد بر ریزند وبعد ازان انرا بلوح ربندند

وان را بنشانند در سرشت روز قدری رب انگور با عنب آب مخلوط سازند

وبیخ ان تاک ریزند تا انوقت که سبز شود حیله که از یک تاک سه نوع انگور بیرون

آید باید سه تاک را از درخت مختلف بگیرند ودر یک گره شق کنند وبر وجهی که

چشمهای تاک ومغزان ضرر رسد بعد ازان یک نصف از این سه تاک

2 با عنب آب

بایم ترکیب کنند چنانچه جانب مغز همه باید رودن باشد و از ابلوج ببندند و شق از ابر کهن گاو
تازه آلوده کنند و بعد از آن بگل پاک خالص آلوده کنند و بنشانند چنانکه یک گره در زیر خاک شده
دیگر در بیرون و در هر سه روز آب بر اصل آن بپاشند تا آنوقت که سبز شود سه
رنگ انگور حاصل شود حیله که انگور خاصیت دیگر دهد چون تاک را شق کنند و مغز آن
را بیرون آورند بنوعی که پیشتر معلوم شد و قدری تریاق بجای مغز او کنند
و هر دو قطعه را بر روی یکدیگر نهند و بپوست درخت بید به بندند و آن ظرف چه در زمین
خواهد بود بتریاق آلوده کنند و از ابنشانند و هر هفت روز قدری آب با تریاق حل کرده
در بیخ آن تاک ریزند تا آن وقت که سبز شود چون بیار آید آن انگور و غیره و شراب
در گرد و هر آن همه شفا باشد و از گزیدن همه جانوران و اگر برگ این تاک را بکوبند
و بر گزندگی جانوران نهند نافع باشد و اگر چوب او را بکوبند و بپزند و با شیر گاو و با روغن گاو
و مخلوط سازند و بر گزیدگی جانوران نهند نافع باشد و اگر در جوف تاک بعد از آنکه مغز آن
را بیرون آورده باشند دو روی مسهل کنند و بنشانند بعینه طریق محصول آن
مسهل باشد و اگر مشک را با آب حل کنند و در جوف تاک کنند بعوض مغز او بطریق
مذکور بنشانند بوی مشک دهد و در وقتی که انار برسد برگ کند و بر درخت
انار نهند مرغان گرد آن درخت نگردند و اگر درخت چه که بسیار باشد هیچ
از آنها با آهن یا فولاد باریک سوراخ کنند چنانچه از طرف دیگر بیرون آید و همچنان

بگذارند پوست کرده تنک

بگذارند پوست کرده تنک شود و مغز او سفید معروف شود در غرس امرود آنچه از نهال
امرود در زمین خواهد بود شق کنند چنانچه از اصل چوب او چیزی بر آشته نشود
پس آن شق را برهم نهند و بلوح بهم ببندند و به سرگین گاو و گل خالص که ریگ نداشته باشد
بیالایند و از ابنشانند و بگذارند که زمین آن خشک نشود تا وقت برگ بیرون آوردن آمدن
امرود را برگ زر بود و شاخ عنبر اندر شکنند که پوست در بیخ درخت باشد و آهن
بدان برسانند چه خطا نشود باب هشتم پیوند کردن اشجار هر درختی که پوست
غلیظ دارد چون درخت انجیر میخی از چوب گز که محکم باشد پیدا کنند و بان میخ پوست
از سوراخ کنند چنانچه باصل چوب فرو رسد پس میخ را بیرون آورند و شاخ درخت
که پیوند خواهند کرد در آورند در آن سوراخ و از آنجا محکم بلوح ببندند و بگل پاک که چون بر او را
بیالایند و از بالای کوزه سیاه بر آویزند پر آب که قعر آن سوراخ باریک داشته باشد تا آب قطره قطره
میچکد تا پیوند بگیرد و اگر پوست آن درخت تنک باشد و چوب از سوراخ کنند تا آن
بان میخ تا آن وقت که بمغز چوب برسد و شاخ پیوند در آن سوراخ در آورند
پیش از آنکه باد بر آن عمل کند از ابه بندند بطریقی که مذکور شد از اکل کنند و کوزه بیاویزند بطریق
معروف اشجاری که بر دیگران میتوان پیوند کردن شاخ انجیر بر درخت شاه توت و
درخت سیب و امرود میشود و چون شاخ امرود بر درخت شاه توت پیوند کنند

میوه آن ترش بود و اگر شاخ سیب را امرود پیوند کنی آن نباید کرد و چوب امرود آنجه پیوند سوراخ
تواند کرد و چون پیوند کنند سیب بزرگ شود بغایت و اگر شاخ سیب بر درخت آلو پیوند کنند
سیب آن ترش بود و شفتالو به آلو و زرد آلو و امرود و سیب و به پیوند توان کرد و نارنج را بر شاه توت
پیوند کنند رنگ نارنج سرخ شود و گفته اند که نارنج را با نارنج و زیتون باتاک الفت دارد و فستق را با
درخت حبة الخضرا پیوند توان کرد و بعکس و شاخ شفتالو را بر بادام و سیب پیوند توان کرد
بطریقی که بیخ چوب سوراخ کنند و بعضی شفتالو را بر درخت بید پیوند کنند بان
طریق که ضع اول نهال بید بنشانند و بعد از آن دانه شفتالو سبز شود و نهال
گرد شاخ بید را مییچه سازند و سر آن شاخ را در زیر خاک محکم کنند تا همچنان منحنی بماند
پس وسط آن شاخ منحنی را شق کنند و سر نهال شفتالو را از آن شق کنند
و بیرون آورند و آن شق را از ریسمان باریک ریزه تا لوح محکم ببندند و بالا شق را
بگل حالص بیالایند و کوزه آب بر بالای آن بیاویزند بطریقی که گذشت و تمام تابستان باید
که کوزه آب آویخته باشد پس در بهار آینده بیخ درخت شفتالو را از روی
زمین قطع کنند از درخت بید آب بخورد و شفتالو بیدانه باشد و مجربست
اما درخت سیب بر درخت امرود پیوند توان کرد و گفته اند که اگر شاخ
سیب را بر درخت نارنج یا بر درخت آلو پیوند کنند در سالی دو نوبت
سیب دهد و درخت سیب و به توان پیوند کرد بهان طریق که بیخ چوب
انبوله کنند

گر سوراخ کنند اما انجیر بر درخت توت و چنار پیوند کنند هم در تابستان و هم
در خزان و انار بر درخت مورد و بر درخت بید نیز گفته اند معرفت سرکه گرفتن
بیخ چغندر را برگ کرنب را قطعه قطعه کنند و قطعه ها باریک و در میان خم اندازند
بعد از سه روز سرکه شود و اگر سرکه تند را خواهند شیرین کنند یک سبوی
دوشاب با دو سبوی سرکه مخلوط سازند و بجوشانند تا ثلثی از آن کم شود
و صاف کنند و هفت روز بگذارند ترش شیرین شود و اگر سرکه بسیار ترش و ناخوش
قدری مویز که انگور خشک باشد در سرکه ریزند و سه خوشه انگور ترش و شیرین در آن
ظرف اندازند و سر ظرف را محکم کنند و سه ماه بگذارند بغایت ترش شود و اگر بعضی از سرکه
که در ظرف بود کم کنند باقی را بجوشانند تا ثلثی از آن کم شود پس آنچه بر گرفته باشد
بان اضافه کنند و هشت روز بگذارند سرکه بغایت ترش شود و اگر خواهند که سرکه
بحال خود بماند و متغیر نشود یک کف فلفل را نرم کوبیده و بسایند و با آب نارنج بسرشند
و در ظرف سرکه اندازند البته بد طعم نشود و اگر مقدار دو کف فلفل ناکوفته صره ببندند
و آن را از چیزی که بر سر خم سرکه بود بیاویزند چنانچه در زیر سرکه ها پنهان شود و شش روز بگذرد
آن سرکه ها خوش طعم شود و اگر جو در آب اغشته کنند سه روز و دو درم آن سرکه در آن آب
بریزند و یک کف نمک بریان کرده در آن ریزند تمام سرکه شود بغایت ترش
وانکه

در بیان ازاله سیاهی نقره و صلای حکاکی کنند

واگر بذری انیسون که بادیان رومی است در روغن زیتون کنند طعم روغن گاو تیز شود باشد

واگر طعم روغن تیز شده باشد هر پنجاه من روغن خالص بریزند و ده مثقال انیسون در ان

بریزند طعم ان نیک شود واگر بدبوی شده باشد قدری چوب زیتون ریزه کنند با قدری نمک

در خرقه کتان به بندند و در میان روغن اندازند بعد از سه روز خوشبوی شود واگر با ان چوب

وزن ان نمک املاح خشک باشد ونمک بریان کرده بکوبند و در لته کتان بندند و در روغن

اندازند نیک شود واگر خشت پخته را در اتش نهند تا بغایت گرم شود و در میان روغن

گندیده اندازند بوی بد ازال شود واگر حبة الخضرا را بی جوز وبادام

دکنجد همه را با هم بکوبند منفعت ان چون زیتون

بود والله اعلم بالصواب تمت الکتاب

سنه

در بیان اقوال و معلومات و فضلای حکمای هند در حفظ صحت و ازاله مرض در غیبت بیماریست اولاً در قواعد طبیه
ایشان و بعضی از مسئله موافق ادویه بلاد ایشان و در کیفیت آن اطلاعات